

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

De Controversijs Polemicis, & Scholasticis, etiam modernis

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

Controversia 3. An Prædestinatio absoluta ad gloriam facta fuerit ante
prævisa hominum merita, & Reprobatio ante prævisa demerita?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40853

S. Josepho, Ruiz, Henao, de Cerf, Josephas de Vita, & postremo Borul, ac plures alij. Sed nobis hic consilium non est alias ex aliis quaestiones serere, sed potius rem ipsam paucis complecti, & eorum quibus scribimus captui accommodare.

CONTROVERSIA TERTIA

An Prædestinatio absoluta ad gloriam facta fuerit ante prævisa hominum merita, & Reprobatio ante prævisa demerita?

§. I.

Exponitur status Controversiæ, & de ea varia Scholarum sententiæ.

Cæpit hæc Controversia primo omnium agitari circa annum Christi quadringentesimum, dum S. Augustinus ageret contra Pelagianos: nam à Patribus qui ante Pelagij tempora floruerunt nunquam ex professo, sed tantum ex incidenti, tactam fuisse, tradit ipse Augustinus lib. de dono persever. At demum circa annum Christi 1535. Joannes Calvinus, ejusque affectæ, de modo electionis ac reprobationis divinæ novos, gravissimosque errores invexerunt, de quibus supra in polemicis actum.

Inter Doctores Catholicos, de quaestione in titulo proposita, magna est etiam hoc tempore sententiarum discrepantia. Prima est opinio Thomi-

Thomistarum, cum D. Thoma ut illi eum interpretantur, asserentium omnes qui salvandi sunt, à Deo electos esse ad gloriam ante prævisa eorum merita, ad construendam ex illis Jerusalem caelestem, sicut Architectus pro suo arbitrio eligit certos lapides, postea aptandos ad constructionem ædificij. Eandem esse mentem Scoti sentiunt plerique Scotistæ qui eum sequuntur, ego tamen ex illis novi Professores probè eruditos aliter sentientes. Ex Auctoribus etiam Societatis ad hanc sententiam accedit Bellarminus, Suarez, Henriquez, Ruiz, Toletus, Tannerus, & quidam alij.

Non conveniunt tamen omnes prædicti auctores cum Thomistis in modo explicandi hanc electionem. Nam Suarez vult quidem electionem ad gloriam factam esse ante prævisum peccatum originale, sed quoad eos qui electi non sunt, in hoc signo tantum vult illos esse negativè reprobatos, id est, simpliciter non electos, nullâ adhuc ex parte eorum datâ causâ. At Alvarez cum pluribus Thomistis statuunt Deum in hoc signo ceteros non electos positivè exclusisse à gloria, necdum tamen destinasse ad supplicium ante prævisionem peccati originalis. Verùm è contra quoad originale Bellarminus, Ruiz, Toletus, Tannerus, nolunt discretionem salvandorum à non salvandis factam esse ante prævisum peccatum originale, sed in ipsum originale prævisum referunt reprobatorum exclusionem à gloria aeterna.

Sed benè notandum est, hoc discrimen universale inter Thomistas, & prædictos Auctores Societatis qui prædestinationem ponunt ante prævisa merita, quod hi certo modo infra explicando utantur scientiâ mediâ, ne videantur præjudicare

judicare libertati humanæ per decreta illa antecedentia & absoluta. Thomistæ verò ut Deum faciant infallibiliter exequi sua decreta, ex prædeterminationibus physicis præsidium petunt.

Altera sententia generalis priori opposita, est eorum qui docent electionem ad gloriam factam esse post prævisa electorum merita si sint adulti, vel merita Christi iis applicata per Baptismum vel martyrium si sint parvuli: & à fortiori statuunt reprobationem omnem non salvandorum factam esse post prævisa demerita propria, aut peccatum originale.

Hanc tenent ex Antiquioribus Bonaventura, Albertus, Henricus, Argentinas. Et ex Recentioribus, Michael Medina, Faber, Pennotus, Stapletonus, & præcipuè ex Societate illam ex professo tuentur Valentia, Vasquez, Becanus, Amicus, Lessius, Derkennis, Vekenus, & plures alij.

Hunc etiam modum electionis admittit *Iansenius Ipresis* in prædestinatione Angelorum, statuens Angelos bonos non nisi post prævisa merita electos, malos verò post prævisa demerita reprobatos. Sed priorem modum electionis ante prævisa merita docet habere locum respectu hominum secretorum à massa damnationis post prævisum peccatum originale.

Accessit etiam è Sectariis ad hanc secundam sententiam *Arminius* Professor Leydanus, quique eum sequuntur Arminiani quoad adultos: Sed quoad parvulos in eo graviter errant, cum Calvinò & Gommaristis, quod infantes natos ex parentibus fidelibus velint infallibiliter salvari sine respectu ad Baptismum; quia, inquit, illi sunt filij Abrahæ, & in ejus fædere comprehenduntur, alios verò qui non sunt filij parentum

fide

fideliū dicunt ob peccatum originale esse reprobatos.

Denique tertiam sententiam inter priores mediam cum paucis alijs excogitavit Arubal, & Granadus, quā prædestinationem statuunt non ante, aut post, sed simul cum meritis absolute prævisis, sic ut Deus uno simplicissimo actu, absque ullo rationis ordine sive per æquivalentiam ad actus nostros, sive per ordinem objectorum, simul decreverit merita & gloriam. Nam, inquit, volendo dare gratias quas per scientiam mediam novit fore efficaces vult etiam merita, & in meritis decernit gloriam. Sed cum Theologi passim, etiam hujus sententiæ auctores, aliquem ordinem decretorum secundum rationem subinde in divinis actibus admittant, nulla est causa cur ordinem illum in divina prædestinatione tollendum censeant. Si enim finis, sive gloria quæ decernitur, non sit aliter concedenda nisi prævisâ conditione meritorum, prius omnino est cognoscere merita ponenda, quàm vellet absolute dare gloriam per modum mercedis, uti in §. sequenti latius exponemus.

Ex his patet huic Controversiæ principali, plures quæstiones gravissimas esse annexas, & nominatim illam celeberrimam de auxilio gratiæ efficaciæ. Nam Thomistæ ut salvent infallibilitatem decreti divini de salute electorum ante Prævisâ eorum merita, subordinant illi aliud decretum quo Deus præfinivit suis electis omnia & singula opera meritoria (saltem quæ peccatum non supponunt) cum non velit eos sine meritis saluare: Hæc autem merita ut infallibiliter obtineat decernit electis ad bene agendum auxilia efficaciæ & physicè prædeterminantia in tempore præstanda. Sed quia hujusmodi

modi auxilia ex se prædeterminantia voluntatem humanam ad actus meritorios, vifa sunt aliis minimè cum libertate consistere, cæperunt Auctores Societatis efficaciam gratiæ cum libertate humana aliâ viâ conciliare, auxilio scientiæ mediæ. Et hinc originem sumpsit gravissima illa controversio inter Thomistas & auctores Societatis de efficacia gratiæ, quam diximus Romæ coram summis Pontificibus sæpius ventilatam.

S. 2.

Ostenditur Electionem ad gloriam factam fuisse post prævifa Electorum merita.

PRobatur primò ex Scripturis Matth. 25. *Venite benedicti possidere preparatum vobis regnum à constitutione mundi; Esurivi enim & dedistis mihi, manducare &c.* Ubi assignatur causa electionis ad gloriam, quod ab æterno prævifa sunt opera bona in temporis actu præstanda.

Respondent alij, assignari hic in extremo iudicio causam actualis possessionis regni cælestis, non verò præparationis sive prædestinationis, quâ illa possessio ab æterno decernitur, de qua aiunt ex mente Christi nullum in loco citato mentionem fieri.

Contra primò, Patres sententiam Christi de ipsa Præparatione intelligunt. Chrysostronus *Hom. 80.* eam sic explicat: Nam antequam, inquit, nati essetis, quia sciebam huiusmodi vos futuros, hæc à me fuere præparata. Ubi non possessionem tantum, sed ipsam præparationem regni dicit decretam ob prævifa merita, per

Q 2

per quæ sciebat dignos fore regno cælesti.

Secundò, Ipse textus hoc suadet, quia addit; *Ite maledicti in ignem æternum, qui præparatus est Diabolo*, Certum est autem præparationem æterni ignis non solum ordine executionis, sed etiam intentionis decretam propter prævisa demerita; deberet autem esse ratio urgentissima quæ cogat nos asserere in eodem loco Scripturæ Verbum illud *Præparatum* diversimodè accipi; nec posse utrobique in eodem sensu intelligi.

Secundus locus est ad Rom. 8. *Quos præscivit, & prædestinavit conformes fieri imagini filij sui, quos autem prædestinavit hos & vocavit*. Ubi Apostolus videtur asserere præscientiam meritorum esse suo modo causam electionis, & electionem æternam causam vocationis, & donationis gratiæ in tempore. Quia sensus est ex mente D. Ambrosij P. 5. de fide. cap. 3. Apostolus, ait, quos præscivit & prædestinavit; non enim ante prædestinavit quam præscivit, sed quorum merita præscivit, eorum præmia prædestinavit.

Obiiciunt primò adversarij: Scriptura è contra supponit institui electionem ante merita, quia ipsa merita vult proficisci ex illa gratuita voluntate dandi gloriam. Probant id primò, Ex verbis Christi Lucæ 12. *Nolite timere pusillus grex, quia complavit Patri vestro dare vobis regnum*. Ubi decretum dandi regnum assignat ut causam antecedentem cur debeant esse securi de meritis, & gloria secutura.

Respondeo, cum Christus ibi sit locutus ad omnes discipulos, imo ad alios omnes qui credituri erant, ut patet ex sequentibus, verosimile non est voluisse revelare omnibus electionem absolutam ad gloriam, cum ibi fuerit etiam Judas, & alij fortè plures reprobi. Indicat ergo non

esse volentis, aut currentis, sed miserentis Dei, & quidem sine respectu ad merita, aut quacunq; opera quoad intentionem conferendi gloriam.

Respondeo, negando illam esse mentem Apostoli. Et sanè non pauci sic explicant illum locum ut non velit Paulus agere de electione sive ad gratiam, sive ad gloriam, sed tantum ad bona quædam temporalia, ut ad opes, splendorem, & regnum obventurum familiæ Iacobi præ posteris Esau sive Idumæis. Vel certè de electione ad peculiare favores genti Judæorum præ aliis Gentibus à Deo destinatos.

Attamen, cum Patres, & maxime S. Augustinus sæpius explicent illum locum de Spirituali dilectione gratiæ, dico etiam Apostolum hic agere de speciali electione, non immediatè ad gloriam, sed tantum de electione & vocatione ad fidem, & gratiam Christi sine respectu ad illa merita præcedentia, aut etiam in futurum prævisa, & multò minus ad opera legis absque gratia Christi, de quibus tamen Judæi sibi præ Gentilibus gloriabantur. Hic enim erat scopus Apostoli. Non posse Judæos jure conqueri quod præ illis Gentiles eligerentur ad fidem, & gratiam Christi, etsi Judæi non verò Gentiles opera legis & cæren onias haberent; quia nempe hujusmodi electio ad fidem & gratiam Christi non procedit ex operibus, sed ex vocatione, proposito, & prædestinatione divina, quâ unum præ alio, ex gratuita tantum voluntate, ad fidem adducit. Ac demum concludit hanc vocationem & electionem ad Primam fidei gratiam, non esse volentis neque currentis, sed miserentis Dei. De electione verò immediata & absoluta ad gloriam hic non agit Apostolus. Quinimo

non decretum absolutum, sed voluntatem antecedentem & inefficacem quantum est ex parte sua conferendi regnum cæleste, si illud meriti fuerint: ac si diceret: Nolite esse solliciti de rebus temporalibus etiamsi omnia vendatis; quia si Pater Cælestis fuerit tam liberalis, ut voluerit omnibus & præcipuè fidelibus donare regnum Cælorum quantum est ex parte sua, & media supernaturalia; multò magis subministrabit hæc temporalia, & habebit curam ut qui relinquunt omnia propter regnum Cælorum non destituantur rebus ad vitam necessariis.

Obiiciunt secundo pro sua sententia illud Christi Ioan. 15. *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos* &c: quod videtur sonare electionem sine prævisione meritorum.

Respondeo, ibi non agi de electione ad gloriam, sed ad Apostolatam prædicationis Evangelij, ut exponunt Patres apud Maldonatum. Vel secundum Augustinum, agitur de electione ad gratiam, & fidem, quæ sine electorum meritis facta est. Frustrà autem conantur Adversarij loca multa ex Evangelio congerere; quia non agunt illa de absoluta electione ad gloriam, sed de conditionata, si nempe perseverent in bonis operibus; quia Christus noluit Apostolis absolutam electionem revelare, quos jubet timere ne tanquam fur in nocte iudicium adveniat.

Obiiciunt tertio, tanquam præcipuum suæ sententiæ fulcimentum, locum Apostol. ad Romanos 9. *Cum nondum nati fuissent, aut aliquid boni egissent aut mali (ut secundum electionem propositum Dei maneret) non ex operibus, sed ex vocante dictum est, quia major serviet minori, sicut scriptum est, Iacob dilexi, Esau autem odio habui.* Ubi Apostolus, sicut & in toto capite, ostendit negotium salutis non esse

mo probabile plures æstimant, Esau, qui dicitur hic odio haberij, aliosque plures ex semine Esau oriundos, ad salutem & gloriam pervenisse. Et hanc expositionem hujus loci amplectitur S. Augustinus quæst. 2. ad Simplicianum.

Denique advertite, plura Scripturæ, & Patrum loca, quæ adferuntur pro electione ad gloriam independenter à prævisis electorum meritis, aliud plerumque non probare, quam prædestinationem omnino completè sumptam non esse ex meritis, cum illa sic accepta involuat etiam electionem ad primam gratiam; ante hanc autem gratiam certum est nulla merita posse præcedere, cum omne meritum gratiam aliquam supponat, & sic procederetur in infinitum, vel principium meriti caderet sub idem meritum, quod omnino repugnat: his ita resolutis.

Probatur secundò nostra assertio, Ratione validissima; pro qua assumo Fundamentum ex diametro contrarium illi quo nititur sententia opposita. Qui ordinatè procedit non prius intendit absolutè finem quam media, quando recta ratio finem proponit per modum præmij & mercedis ab alio obtinendæ: atqui Deus proposuit gloriam per modum mercedis; ergo non prius absolutè eam intendit quam alterius merita prævideat, sine quibus gloria non obtinetur. Prob. major: Quia qui proponit finem per modum mercedis, debet moveri ab ipso merito tanquam medio ad dandum finem, cum meritum sit causa motalis dantem movens, ad inferendum finem, sive gloriam, quæ per modum mercedis operi meritorio respondet. Ergo non potest ante prævisionem meriti absolutè intendere ut alter habeat finem sive gloriam, quia tunc non moveretur à merito, sed omnino gratis

tis conferret. Unde hæc duæ voluntates videntur pugnare : Volo antequam prævideam merita ut ille habeat gloriam, & , volo ut habeat gloriam propter merita. Quia voluntas dandi ex iustitia sive ob merita, destruit voluntatem elargiendi gratis, sive ex liberalitate.

Respondet Suarez l. . de auxiliis c. 9. an. 22. æquivocationem involvi in voce *Gratis*, sive gratuitâ voluntate. Quia aliud est Deum eligere gratis aliquos ad gloriam, aliud eligere ad gloriam, gratis conferendam, dicit autem Deum habere in eligendo priorem, non posteriorem voluntatem : cum igitur docet, Deum habuisse aliquam voluntatem gratis circa electorum gloriam, illud *Gratis*, vult se tenere ex parte actus Dei, non ex parte objecti sive gloriæ gratis conferendæ. Ut quando aliquis vult vendere equum amico, illa voluntas non est dandi equum gratis, sed tamen est gratis concepta, quia amicitia censei potest quod equum velit vendere.

At contra ; Nos etiam concedimus in Deo esse gratuitam voluntatem proponendi gloriam per modum præmij obtinendam. Sed hæc est generalis, reprobis, electisque communis, nec tali voluntati ad prædestinationem electorum Suarez esset contentus, cum ex illa Deus nec numerum, nec gradus electorum scire possit. Vult ergo Deum absolutè decrevisse ut Petrus & Paulus consequerentur gloriam propter merita : at tale decretum, si sit absolutum, non est immediata & absoluta intentio finis, nisi in ordine ad illud decretum prævideantur ipsa merita liberè futura. Sicut insistendo exemplo contra nos allato, nulla potest esse absoluta voluntas vendendi equum ante prævisionem pretij, sed tantum

tantum conditionata, volo quantum est ex parte mea equum pretio conferre : quod si is qui emit sit pauper, & non possit foluere nisi pecuniâ sibi liberaliter datâ à venditore, & sciat venditor acceptâ pecuniâ illum empturum, adhuc manet, non posse absolute intendere venditionem equi, quæ pendet ab euentis libera voluntate, nisi per hoc quod prius videat alterius voluntatem equum sibi pretio comparandi.

Obiiciunt non pauci, contrariam nobis esse S. Augustini auctoritatem. Sed de ipsius mente in hac questione anceps est utrimque dimicatio, nec decretoria sententia, ut erudite ostendit *Brinno Neusser* in Prodomo Velitari part. 1. Certè electioni post prævisa merita videtur non obscure favere *lib. 1. ad Simplicianum quæst. 2.* Nemo eligitur, inquit, nisi jam distans ab illo qui rejicitur, unde quod dictum est, quia elegit nos Deus ante mundi constitutionem, non video quo modo sit dictum, nisi præscientiâ.

Porrò si quis opponat hanc doctrinam, de prædestinatione post prævisa merita, aliquando in Academia Lovaniensi inter alios articulos censuratum fuisse : Respondetur, Censuram illam pridem cassam & irritam à Sixto V. declaratam esse in mandato illius jussu edito per Octavianum Episcopum Calatinum Nuntium Apostolicum, & Lovanij promulgato, anno 1588. Cujus fincerum tenorem, ut gratiam præstem, hic ex parte subiicio.

Statuimus, & ordinamus, ac per Apostolica scripta mandamus, ut nemo, cujuscumque ordinis, gradus, conditionis, vel dignitatis existat... de his Assertionibus controversis in alterutram partem, ita disputare, vel Doctorum auctoritate unius partis assertiones confirmare, alteriusque refellere, aut impugnare, vel cujuscumque

370 Pars 2. Cont. 3. De Prædestinatione
vis pietatis, aut necessitatis pretextu de his loqui, scribere, vel dictare in posterum attentet, ut ausu temerario eas hæreticas, suspectas, & periculosas esse... donec autoritate Apostolicâ maturè definita fuerint, affirmare præsumat. Quod si quis contra fecerit sciat se excommunicationis lata sententiâ panam (à qua nisi in mortis articulo constitutus à nullo præterquam à Romano Pontifice valeat absolui) incurrisse.

Quinimo admittunt plurimi hoc tempore viri doctrinâ ac pietate illustres, hunc electionis modum magis esse consentaneum suavitati gubernationis divinæ, quam & ipsæ Scripturæ sæpius explicant ad modum Principis omnes ad cursum invitantis, & victoribus præmia proponentis, quem sanè magis decet ante cursum certos victores non definire, sed expectare victoriam antequam designet victores, etiamsi forte pro summa sua potestate possit ille Princeps aliter procedere. Ac præ cæteris huic doctrinæ pondus adiicit non leve suffragium illustre viri sanctitate & doctrinâ illustrissimi S. Francisci Salesij, qui in Epistola ad P. Lessium, cujus autographum servamus, hanc sententiam vocat antiquitate, suavitate, & Scripturarum autoritate nobilissimam, quam, inquit, semper ut Dei misericordiæ, ac gratiæ magis consentaneam, veriorem, & amabiliorem existimavi.

Reiicitur eadem Electio ut est conjuncta cum
Reprobatione non electorum.

Duplex statuitur, ut diximus, reprobatio, una negativa, sive non prædestinatio, altera
quæ

quæ sit positiva exclusio à gloria æterna. Suarez reprobationem negativam, quam sustinet, statuit in actu positivo, quo Deus voluerit aliquos non eligere ad gloriam, sic ut ipsa omisio fuerit objectum divinæ voluntatis, & hanc statuit ante prævisa demerita. Positivam vocat, decretum excludendi à regno, & addicendi pænis. Thomistæ multi ante peccatum prævisum ponunt positivam exclusionem à regno cælesti.

Contra hanc sententiam sic argumentor: Sicut electio absoluta ad gloriam est virtuale decretum procurandi media salutis; ita absoluta & antecedens exclusio à gloria est virtualis intentio quærendi media per quæ aliquis à salute excludatur. Atqui illa media sunt peccata: Ergo Deus determinatur ad procuranda peccata illis quos reiicit, & feligendum gratias incongruas, eâ intentione ut essent inefficaces, ne contingat ipsius decretum frustrari, si aliquis forte non electus irreperet in numerum electorum.

Suarez hæc incommoda evitare conatur, asserendo reprobationem suam negativam non esse contrariam voluntati antecedenti ex parte sua salvandi omnes, sed opponi voluntati absolutæ salvandi aliquos, quos vult tantum relinquere communi providentiæ gratiæ, & non affici erga illos particulari illo affectu quo profequitur electos.

Sed contra: Quomodocumque explicet suam negativam reprobationem, sequitur ex ea absoluta impossibilitas perveniendi ad salutem. Nam ipse Suarez hic lib. 4. cap. ult. n. 8. dicit non esse in potestate hominis cum reprobatione negativa actu ponere salutem æternam; atqui nec est in ejus potestate ut non fuerit reprobatio, quia nulla datur ejus causa ex parte hominis,

nis, ut fatetur ibidem cap. 5. Ergo absolutè non subest potestati hominis obtinere salutem. Neque hic locus est sensui composito, aut necessitati consequenti: quia, ut dixi, antecedens illud unde sequitur impotentia salutis, scilicet reprobatio, nunquam fuit in potestate hominis, quando autem antecedens unde sequitur consequens non est absolutè in potestate, nec consequens esse potest; quo argumento Suarez ipse urget Thomistas in physica prædeterminatione. Unde ulterius tam parum intelligi videtur in hac, quam in priori sententia, quomodo Deus ex parte sua cupiat omnes salvos fieri. Neque ad levandam difficultatem quidquam hic juvat scientia conditionalium, sed potius eam aggravat. Quod enim Deus sciat, si negem talem gratiam Petro labetur in peccatum, facit tantum ut Deus ex vi decreti non eligendi, fiat jam quasi certior de numero non electorum, cum sciat quas gratias negare debeat, ne illi quos non elegit ad salutem perveniant. Suarez enim cap. 7. circa finem, fatetur hanc causalem esse veram: Deus permittit hunc peccare, & negat auxilium quod novit congruum, quia non eligit eum ad gloriam. Ergo scientia conditionalium tantum servit ad neganda auxilia congrua, ad quod determinatur Deus ex vi decreti quosdam non eligendi. Itaque ex hætenus dictis colligitur hæc conclusio. Electio ad gloriam & reprobatio ab illa, neque fit ante merita vel demerita absolutè prævisa, nec simul, sine respectu ad ordinem actuum divinorum, Ergo necesse est illam fieri post merita absolutè prævisa, modo hætenus explicato.